

Tuberkuliozė

– klastinga liga

Tuberkuliozė (TB)- tai infekcinė liga, kurią sukelia tuberkuliozės mikobakterijos. Tuberkuliozė dažniausiai pažeidžia plaučius, bet gali pažeisti ir kitus žmogaus organus: smegenis, virškinimo organus, inkstus, limfinę sistemą, kaulus, sąnarius.

Šios ligos atsiradimui įtakos turi: prastos gyvenimo ir mitybos sąlygos, nenormuotas darbo krūvis, žalingi įpročiai. Dėl šių priežasčių nusilpsta imunitetas ir žmogus susergera.

Kaip užsikrečiama?

- Oro lašeliniu būdu nuo žmogaus, sergančio atvira tuberkuliozės forma.
- **Mikobakterijos perduodamos kalbant, kosint, čiaudint.**
- Žmogus užsikrečia įkvėpęs užkrėsto mikobakterijomis oro, tačiau užsikrėtęs nebūtinai susergera.
- Užsikrėtimui užtenka vos kelių bakterijų.
- Tuberkuliozė neplinta per stalo įrankius, tualetą, sveikinantis.

Atvira tuberkuliozės forma sergantis žmogus per metus gali užkrėsti 25-35 sveikų asmenų.

Užsikrėtęs, nesergantis tuberkulioze	Sergantis tuberkulioze
Bakterijos žmogaus organizme neaktyvios	Bakterijos organizme aktyvios, dauginasi
Ligos požymių nėra. Žmogus jaučiasi normaliai	Pasireiškia būdingi ligai požymiai
Žmogus neplatina ligos	Žmogus platina bakterijas kosėdamas, čiaudėdamas, kalbėdamas

Plaučių tuberkuliozės požymiai

Pagrindiniai:

- ✓ sunkus kosulys, trunkantis 3 ar daugiau savaičių;
- ✓ skausmas krūtinėje;
- ✓ skreplių ar kraujo atkosėjimas.

Kiti:

- ✓ drebulys;
- ✓ karščiavimas, ligos pradžioje – nedidelis, iki 37,5 °C.

Nuovargis

Skausmas krūtinėje

Svorio netekimas

Karščiavimas

Naktinis prakaitavimas

Aptetito stoka

Kaip išvengti ligos ir jos neplatinti?

1. Stiprinti organizmo imunitetą, laikytis asmens higienos, pilnavertės mitybos ir sveikos gyvensenos principų.
2. Nebadauti.
3. Reguliariai ir kuo dažniau vėdinti visas patalpas užtikrinant veiksmingą oro ventiliaciją.
4. Dažniau ir ilgiau būti gryname ore.
5. Kruopščiai plauti rankas.
6. Skiepyti vaikus. Vakcina nuo tuberkuliozės (BCG) Lietuvoje skiepijami 2-3 dienų naujagimiai.
7. Vengti bendravimo ir ilgalaikio buvimo uždaroje patalpoje (kambaryje, klasėje, kabinete ar kitur) su sergančiais atvira plaučių TB forma.
8. Pastebėjus bent vieną iš ligos simptomų neatidėliotinai kreiptis į gydytojus ir atsakingai gydytis.
9. Kruopščiai valyti aplinkos paviršius; nesinaudoti ligonio daiktais.
10. Laikytis darbo-poilsio režimo.

Sergančiam žmogui nuolat dėvėti vienkartinės medicininės kaukes; kosėjant vienkartinę nosinaite prisidengti burną, nosį, nespjaudyti ant grindų, dažnai plauti rankas ar naudoti rankų antiseptiką.

Ilgai bendravus su sergančiu tuberkulioze (šeimoje, kolektyve) rekomenduojama:

- profilaktiškai pasitikrinti sveikatą;
- sergančiųjų šeimose gimusius naujagimius skiepyti nuo tuberkuliozės;
- reguliariai profilaktiškai tikrintis sveikatą, tikrinti kūdikių ir vaikų sveikatą gydymo įstaigoje pagal gydytojo rekomendacijas;
- stiprinti imunitetą;
- valgyti pilnavertį maistą, nebadauti.

Ką svarbu žinoti susirgus tuberkulioze?

- Tuberkuliozė galima išgydyti.
- Patartina pradėti gydytis ligoninėje nedelsiant po to, kai gydytojas jums diagnozavo ligą. Būtina gerti vaistus visą gydymosi laikotarpį, ne mažiau 6 mėnesius.
- Jeigu gyvenate erdviame name (bute) be vaikų, turite atskirą kambarį, gydytojas, įvertinęs jūsų sveikatos būklę, gali pasiūlyti gydytis namuose.
- Susirgus tuberkulioze, reikia pasiūlyti artimiesiems atvykti pas specialistus pasitikrinti net, jei jie gerai jaučiasi.

Dėmesio! Jei nusprendžiate atidėti kai kuriuos skiepus arba kai kurių skiepų visiškai atsisakyti, atminkite, kad tai gali būti pavojinga. Apsisprendimas neskiepyti vaiko didina riziką jūsų paties vaikui ir visai bendruomenei.

PSO duomenimis, visiško imuniteto BCG vakcinacija neužtikrina ir neapsaugo nuo užsikrėtimo ar ligos, ypač suaugusiųjų. Tačiau įrodyta, kad BCG vakcinacija 80 proc. pirmųjų gyvenimo metų vaikus apsaugo nuo susirgimo sunkiomis ligos formomis (pvz., tuberkulioziniu meningitu ir kt.) bei sumažina galimų komplikacijų riziką iki 20 proc.